

Aan de gemeenteraden
in de Veiligheidsregio Hollands Midden

Postadres

Postbus 1123
2302 BC Leiden

Datum:	30 december 2020	Telefoon:	088-2465132	Bijlage:	3
Ons kenmerk:	PK/SV-Covid-19	Fax:	-		
Uw kenmerk:	-	E-mail:	peter.kessels@vrhm.nl		
Uw brief van:	-	Onderwerp:	Schriftelijk verslag GRIP4 Covid-19 VRHM		
Contactpersoon:	Peter Kessels		Graag bij correspondentie kenmerk en onderwerp vermelden.		

Geachte leden van de raad,

Van 12 maart tot 1 december 2020 was met het oog op de bestrijding van het Covid-19-virus, GRIP4 van kracht in de Veiligheidsregio Hollands Midden. Daarbij heb ik als voorzitter veiligheidsregio toepassing gegeven aan artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's (Wvr). Op grond van artikel VIIB van de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 (Twm) ben ik verplicht om binnen een maand na inwerkingtreding van deze wet (per 1 december 2020) een schriftelijk verslag als bedoeld in artikel 40, eerste lid, Wvr uit te brengen:

Artikel 40 Wvr

1. De voorzitter van de veiligheidsregio brengt na afloop van een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis, in overeenstemming met de burgemeesters die deel uitmaakten van het regionaal beleidsteam, schriftelijk verslag uit aan de raden van de getroffen gemeenten over het verloop van de gebeurtenissen en de besluiten die hij heeft genomen. Hij vermeldt daarbij of een burgemeester gebruik heeft gemaakt van de bevoegdheid schriftelijk bezwaar aan te tekenen.

Via twaalf raadsbrieven¹ en vier digitale bijeenkomsten² heb ik u over de periode van 12 maart tot 1 december 2020 op de hoogte gehouden van het verloop van de gebeurtenissen tijdens deze crisis (inclusief medisch beeld) en de besluiten die ik heb genomen. Dit schriftelijk verslag is een formele afsluiting van deze GRIP4-periode en mijn bevoegdheden hierbinnen.

In dit schriftelijk verslag geef ik een terugkoppeling over het verloop van de gebeurtenissen (paragraaf 2), de regionale noodverordeningen (paragraaf 3), de overige besluiten (onthefingen en aanwijzingen) (paragraaf 4), de handhaving (paragraaf 5), de crisiscommunicatie (paragraaf 6) en neem ik u mee in het vervolg vanaf 1 december 2020 (paragraaf 7). Voordat ik hier nader op in ga, schets ik eerst het kader en de crisisstructuur (paragraaf 1) waarbinnen ik gebruik heb gemaakt van mijn bevoegdheden als voorzitter veiligheidsregio.

¹ 2 maart 2020, 13 maart 2020, 14 maart 2020, 18 maart 2020, 30 maart 2020, 8 april 2020, 5 mei 2020, 18 juni 2020, 17 juli 2020, 22 september 2020, 11 oktober 2020 en 10 december 2020.

² 15 juli 2020, 29 september 2020, 15 oktober 2020 en 3 december 2020.

1. Kader en crisisstructuur

Juridisch kader

Covid-19 is aangewezen als een A-ziekte. Bij een A-ziekte ligt, op basis van de Wet publieke gezondheid (Wpg), de centrale regie bij de minister van Volksgezondheid³. Ook de voorzitter veiligheidsregio heeft een rol. De voorzitter veiligheidsregio is bij een A-ziekte bevoegd om mensen in quarantaine te plaatsen (artikelen 35-39 Wpg), gebouwen te sluiten (artikel 47 Wpg) of anderszins aanvullende maatregelen te nemen.

Op 12 maart 2020 heeft de minister van Volksgezondheid alle voorzitters veiligheidsregio een aanwijzing gegeven om, op basis van artikel 7 Wpg en met inachtneming van artikel 39 Wvr, hun bevoegdheden op het terrein van openbare orde en veiligheid in te zetten om de verdere verspreiding van Covid-19-virus tegen te gaan. In regionale crisisstructuur betekent dit, het toepassing geven aan artikel 39 Wvr, een opschaling naar het hoogste regionaal crisisniveau: de Gecoördineerde Regionale IncidentbestrijdingsProcedure 4 (GRIP4). Op basis van artikel 39 Wvr is de voorzitter veiligheidsregio bij uitsluiting bevoegd toepassing te geven aan een aantal bevoegdheden in de crisisbeheersing in de gehele veiligheidsregio (voor zover noodzakelijk bij de betreffende crisis). Het betreft hier bevoegdheden die normaliter bij de burgemeester zijn belegd, zoals de noodbevoegdheden op grond van artikel 172 – 177 Gemeentewet (Gw).

Normaliter neemt de voorzitter veiligheidsregio, na afstemming met de betrokken burgemeesters, het besluit om op te schalen naar GRIP4. In deze crisis heeft de opschaling plaatsgevonden op basis van een aanwijzing van de minister van Volksgezondheid.

Regionaal Beleidsteam (RBT)

De voorzitter veiligheidsregio laat zich adviseren door en stemt af met de leden van het Regionaal Beleidsteam (RBT). Aan het RBT hebben alle burgemeesters, alsmede de vertegenwoordiger namens de Hoofdofficier van Justitie en de Dijkgraaf van het Hoogheemraadschap Rijnland (namens de waterschappen in de veiligheidsregio), deelgenomen (conform artikel 39 Wvr). Daarnaast waren onder meer de directeur veiligheidsregio / commandant brandweer, de directeur publieke gezondheid, de coördinerend functionaris (bevolkingszorg), een lid namens de eenheidsleiding politie en de Operationeel Leider Regionaal Operationeel Team (ROT) aanwezig. De voorzitter van het Regionaal Overleg Acute Zorgketen West (ROAZ West) heeft vijf keer, op basis van de agenda en het actueel medisch beeld, deelgenomen aan de RBT-vergaderingen. In totaal zijn 27 formele RBT-vergaderingen gehouden tot 1 december 2020.

Het kern-RBT (bestaande uit de voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter veiligheidsregio, de directeur veiligheidsregio / commandant brandweer, de directeur publieke gezondheid, de coördinerend functionaris (Bevolkingszorg), een lid van of namens de eenheidsleiding politie, de Operationeel Leider ROT, de gemeentesecretaris van Leiden, de directeur Risico- en Crisisbeheersing VRHM, de manager Strategie en Beleid VRHM) was verantwoordelijk voor de voorbereiding van de RBT-vergaderingen en de advisering van de voorzitter veiligheidsregio. Het kern-RBT heeft ook een belangrijke rol gespeeld in het bij elkaar brengen van de informatiestromen uit de verschillende landelijke bestuurlijke en ambtelijke gremia en crisisstructuren.

In het RBT is door de burgemeesters samen met mij een duidelijke verdeling gemaakt over welke onderwerpen door de regionale crisisorganisatie worden opgepakt en welke onderwerpen lokaal (als onderdeel van het reguliere takenpakket van de gemeente). Mijn bevoegdheden als voorzitter

---

³ Tot 19 maart 2020 was dit de minister voor Medische Zorg en Sport (mede namens de minister van Justitie en Veiligheid). Vanaf 19 maart 2020 is dit de minister van Volksgezond, Welzijn en Sport (mede namens de minister van Justitie en Veiligheid). In dit schriftelijk verslag wordt steeds gesproken over de minister van Volksgezondheid.

veiligheidsregio waren, conform de Wvr, gericht op de directe maatregelen die nodig zijn in het kader van de bestrijding van het Covid-19-virus. Overige maatregelen zijn en blijven een taak en verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur.

Als voorzitter veiligheidsregio heb ik deelgenomen aan de (wekelijkse) vergaderingen van het Veiligheidsberaad.

Regionaal Operationeel Team (ROT)

De voorbereiding van de advisering, het zorgdragen voor de continuïteit van de hulpdiensten, het monitoren van de ontwikkelingen en de uitvoering van de besluiten van de voorzitter veiligheidsregio vond plaats in het ROT onder leiding van de Operationeel Leider ROT. De hulpdiensten, defensie, crisiscommunicatie en bevolkingszorg (gemeenten) waren vertegenwoordigd in het ROT. In de eerste maanden van de coronacrisis waren er dagelijks vergaderingen van het ROT, waarbij gebruik gemaakt werd van de dienstdoende piketfunctionarissen. Vanaf 1 juni 2020 is een projectmatig ROT ingesteld, het ROT-C (Corona), waarin twee teams elkaar om de drie weken aflossen. Op deze wijze is de continuïteit gewaarborgd.

Binnen het ROT is blijvende aandacht geweest voor de continuïteit van de hulpdiensten. In de maanden maart, april en mei 2020 was er soms een tekort aan persoonlijke beschermingsmiddelen (mondkapjes). Dit probleem is via landelijke ondersteuning opgelost. Gedurende de periode 12 maart tot 1 december 2020 zijn er geen grote problemen geweest met betrekking tot de continuïteit van de hulpdiensten.

Het RBT is door het ROT steeds op de hoogte gehouden over relevante ontwikkelingen door middel van wekelijkse rapportages (Sitraps). In het crisismanagementsysteem LCMS is een actueel beeld bijgehouden van de ontwikkelingen en de genomen besluiten.

Om meer duiding te kunnen geven aan de besmettingscijfers is na de zomervakantie gestart met de zogeheten duidingstafel, waarin deskundigen van de GGD, GHOR en veiligheidsregio samenwerken.

Vanuit het ROT is deelgenomen aan het landelijke overleg Operationeel Leiders, het Landelijk Operationeel Team Corona (LOT-C) en het landelijk juridisch team (als onderdeel van het LOT-C).

Relatie met de 'witte kolom'

In de wetgeving zijn diverse bepalingen opgenomen over de relatie tussen GGD, zorginstellingen en veiligheidsregio. De GGD adviseert de voorzitter veiligheidsregio over te nemen maatregelen (artikel 18 WPG) en zorginstellingen leggen hun crisisplannen voor aan het bestuur van de Veiligheidsregio (artikel 33 WVR). De directeur publieke gezondheid en medewerkers van de GHOR hebben deelgenomen aan de crisisstructuur van het Regionaal Overleg Acute Zorg regio West (ROAZ) en de resultaten uit deze crisisstructuur ingebracht in het ROT en het RBT. Daarnaast heeft de GGD geadviseerd over verzoeken tot ontheffing en meldt de GGD clusters aan de voorzitter veiligheidsregio, de burgemeester van de betreffende gemeente en het ROT. De voorzitter van het ROAZ heeft regelmatig deelgenomen aan de vergadering van het RBT.

Doordat de lijnen tussen de burgemeesters, het RBT, het ROT, het ROAZ en mij kort waren, kon er altijd snel onderling worden geschakeld.

2. Verloop van de gebeurtenissen

In deze paragraaf geef ik een beknopte weergave van het verloop van de gebeurtenissen tussen 12 maart en 1 december 2020 (GRIP4-periode), alsmede de periode hieraan voorafgaand. Voor een uitgebreidere weergave verwijs ik naar de raadsbrieven die u eerder heeft ontvangen.

Periode tot 12 maart 2020: de aanloop

Begin januari 2020 verschijnen de eerste berichten in de media over een nieuw virus in China. Langzaam maar zeker worden de omvang en ernst van de situatie duidelijk. Zeker als het nieuwe virus zich snel verspreidt in Italië. Binnen de veiligheidsregio vinden de eerste operationele voorbereidingsoverleggen plaats. Op 27 februari 2020 vindt een eerste voorbereidend ROT plaats, samen met het ROT van de veiligheidsregio Haaglanden. Doel van het overleg is om voorbereidingen te treffen voor het geval er in de regio een coronabesmetting wordt geconstateerd. Die dag wordt ook de eerste coronabesmetting geconstateerd in Nederland (Loon op Zand).

Op 2 maart 2020 ontvangen de gemeentebesturen mijn eerste raadsbrief. Ik doe dit vanuit mijn verantwoordelijkheid als voorzitter veiligheidsregio voor de bestrijding van A-infectieziekten (Wet publieke gezondheid). In de brief ga ik in op de verantwoordelijkheidsverdeling bij een A-infectieziekte en welke maatregelen zijn afgesproken mocht er een coronabesmetting plaatsvinden.

Op 2 maart 2020 wordt de eerste coronabesmetting geconstateerd in Alphen aan den Rijn. De GGD start een uitgebreid bron- en contactonderzoek.

Op 3 maart 2020 vindt het eerste voorbereidend RBT plaats, waarin de burgemeesters worden geïnformeerd over de geldende werkwijzen, procedures, bevoegdheidsverdelingen en de stand van zaken van de voorbereidingen door de GGD en de veiligheidsregio.

Op 9 maart 2020 komt het kabinet met de eerste hygiënemaatregelen. Zo wordt iedereen aangeraden regelmatig zijn handen te wassen en in de elleboog te niezen of te hoesten, alsook om papieren zakdoekjes te gebruiken en geen handen meer te schudden.

Op 11 maart 2020 maakt de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) bekend dat er officieel sprake is van een pandemie.

12 maart 2020: opschaling naar GRIP4

Op 12 maart 2020 neemt het kabinet aanvullende maatregelen en schaal ik op basis van de aanwijzing van de minister van Volksgezondheid formeel op naar GRIP4. In de namiddag vindt ook de eerste formele RBT-vergadering (GRIP4) plaats. Per brief d.d. 13 maart 2020 worden ook de gemeenteraden door mij geïnformeerd over de opschaling naar GRIP4 en de aanvullende maatregelen.

13 maart 2020: 1^e noodverordening

Op grond van de aanwijzing van de minister van Volksgezondheid wordt door mij de 1^e Noodverordening Covid-19 VRHM vastgesteld. Vanaf het begin zijn de aanwijzingen van de minister van Volksgezondheid door mij omgezet in een regionale noodverordening. De 1^e Noodverordening gaat in op 14 maart 2020 om 20.00 uur en geldt tot 31 maart 2020. Het organiseren en faciliteren van – dan wel het deelnemen aan en het bijwonen van - evenementen waar meer dan 100 personen samenkomen, is vanaf dan verboden. Het tijdstip van

inwerkingtreding heeft te maken met de noodzakelijke voorbereidingen en communicatie. Per brief d.d. 14 maart 2020 worden de gemeenteraden nader geïnformeerd door mij over het medisch beeld in de regio (op dat moment 27 geconstateerde besmettingen), de 1^e noodverordening en de handhaving hiervan.

16 maart 2020: start 'intelligente lockdown'

Op 15 maart 2020 neemt het kabinet aanvullende maatregelen, die de start vormen van de 'intelligente lockdown': scholen, kinderopvang, eet- en drinkgelegenheden, coffeeshops, seksinrichtingen en sportaccommodaties worden gesloten. Op grond van de nieuwe aanwijzing van de minister van Volksgezondheid stel ik de 2^e Noodverordening vast. Per brief d.d. 16 maart 2020 worden de gemeenteraden door mij nader geïnformeerd over het medisch beeld in de regio (op dat moment 47 geconstateerde besmettingen), de 2^e Noodverordening en de handhaving hiervan.

Maart – april 2020: crisis

Net als in het gehele land neemt het aantal geconstateerde besmettingen, het aantal ziekenhuis opnames en helaas ook het aantal overledenen sterk toe in onze regio. Het zorgsysteem, en alle medewerkers hierbinnen, wordt zwaar op de proef gesteld. Voor een overzicht van het aantal besmettingen, ziekenhuisopnames en overledenen gedurende de periode tot 1 december 2020 verwijs ik u naar bijlage 1.

Op 23 maart 2020 neemt het kabinet aanvullende maatregelen; er komt onder meer een verbod op evenementen, samenkomsten, de uitvoering van contactberoepen en een sluiting van vakantieparken, campings en casino's. Door landelijke onduidelijkheid over de precieze invulling en reikwijdte van deze maatregelen, kan ik pas op 26 maart 2020 de 3^e Noodverordening vaststellen, na overleg met het RBT. Per brief d.d. 30 maart 2020 worden de gemeenteraden door mij nader geïnformeerd over het medisch beeld in de regio, de 3^e Noodverordening en de handhaving hiervan.

Op de 3^e Noodverordening zijn twee aanvullingen geweest. De eerste aanvulling d.d. 1 april 2020 betreft een verbod op recreatief nachtverblijf. Ik kom hier in paragraaf 3 nog op terug. De tweede aanvulling d.d. 6 april 2020 betreft, op grond van een aanwijzing van de minister van Volksgezondheid, de sluiting van gemeenschappelijke toilet-, was- en douchevoorzieningen op recreatieparken, vakantieparken, kampeerterrains en kleinschalige kampeerveldjes als bij parken, natuurgebieden en stranden. Beide aanvullingen hebben als doel, gelet op de oplopende aantallen coronabesmettingen en de toenemende druk op de ziekenhuizen, om het aantal reisbewegingen te beperken met het oog op de komende vakantieperiode (Paasweekend, mei-vakantie). Per brief d.d. 8 april 2020 zijn de gemeenteraden door mij nader geïnformeerd over het medisch beeld in de regio, de aanvullingen op de 3^e Noodverordening en de handhaving hiervan.

Mei – juni 2020: ontspanning

Vanaf eind april 2020 is een stabilisatie en uiteindelijk een daling te zien in het aantal besmettingen en ziekenhuisopnames. De beperkende maatregelen sorteren langzamerhand effect. Op 21 april 2020 maakt het kabinet bekend dat een aantal maatregelen wordt versoepeld: buiten sporten voor kinderen en jeugdigen wordt weer toegestaan, het speciaal- en basisonderwijs en de kinderopvang gaan weer open. Op grond van de aanwijzing van de minister van Volksgezondheid stelt ik de 4^e Noodverordening vast op 30 april 2020, na afstemming met het RBT. Per brief d.d. 5 mei 2020 zijn de gemeenteraden door mij nader geïnformeerd over het medisch beeld in de regio, de 4^e Noodverordening en de handhaving hiervan.

In de loop van mei en juni 2020 verbetert het medisch beeld steeds meer en kondigt het kabinet

meer versoepelingen van de maatregelen aan. Op grond van de aanwijzingen van de minister van Volksgezondheid stel ik op 15 mei 2020 de 5^e Noodverordening (versoepelingen ten aanzien van contactberoepen, buiten sporten, bibliotheken, pretparken, dierentuinen en zwembaden), op 1 juni 2020 de 6^e Noodverordening (versoepelingen ten aanzien van horeca, samenkomsten, musea, bioscopen en voorgezet onderwijs) en op 15 juni 2020 de 7^e Noodverordening vast (versoepelingen ten aanzien van gemeenschappelijke sanitaire voorzieningen). Per brief d.d. 17 juni 2020 zijn de gemeenteraden door mij nader geïnformeerd over het medisch beeld in de regio, de 5^e, 6^e en 7^e Noodverordening en de handhaving hiervan.

Ondertussen werkt het kabinet ook aan de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19. Deze nieuwe wet moet de noodverordeningen van de 25 voorzitters veiligheidsregio's vervangen. De geplande inwerkingtreding is 1 juli 2020, maar in de loop van juli wordt duidelijk dat deze datum niet gehaald gaat worden. Er is te veel commentaar op het wetsvoorstel vanuit de samenleving, de Raad van State en uit de formele consultatieronde.

Juli – augustus 2020: onzekere zomer

Aan het begin van de zomervakantieperiode is er voorzichtig optimisme over de stand van zaken. Het aantal besmettingen en ziekenhuisopnames is verder gedaald. Het aantal positief geteste personen is in onze regio teruggelopen naar 0,3%. Sinds eind juni zijn er geen clusters van besmettingen meer geconstateerd. Het aantal coronapatiënten op de IC is gedaald tot twee personen. Nog zeven coronapatiënten liggen op andere afdelingen in de ziekenhuizen.

Gezien het landelijke medisch beeld kondigt het kabinet een verdergaande versoepeling van de maatregelen aan. Op grond van de aanwijzingen van de minister van Volksgezondheid, stel ik op 1 juli 2020 de 8^e Noodverordening (versoepeling ten aanzien van samenkomsten, horeca, onderwijs, vervoer, cultuur en sport) en op 15 juli 2020 de 9^e Noodverordening vast (verduidelijking van maatregelen). Per brief d.d. 16 juli 2020 zijn de gemeenteraden door mij nader geïnformeerd over het medisch beeld in de regio, de 8^e en 9^e Noodverordening en de handhaving hiervan.

Op 15 juli 2020 heb ik een eerste digitale bijeenkomst met raadsleden, waarin zij nader worden geïnformeerd over de ontwikkelingen in de achterliggende periode. Uit een inventarisatie voorafgaand aan deze bijeenkomst blijkt dat raadsleden zich goed geïnformeerd voelen over de regionale en lokale crisisaanpak.

Gelet op de medische situatie wordt tussen het kabinet en het Veiligheidsberaad een discussie gevoerd over het vervolg aan maatregelen, mochten er nieuwe clusteruitbraken zijn. Gesproken wordt over een regionale lockdown als maatregel en over een mondkapjesplicht. Beide voorstellen worden niet nader uitgewerkt, met uitzondering van een pilot met mondkapjes in de gemeenten Amsterdam en Rotterdam. Deze pilot wordt na een aantal weken weer gestaakt.

Medio juli 2020 is er een grote clusteruitbraak in Hillegom. In goede samenwerking tussen burgemeester en GGD kan deze uitbraak 'uitgetrapt' worden, hoewel de impact in de lokale samenleving groot is. Door het snelle handelen is een lokale/regionale lockdown niet aan de orde.

Ook in andere gemeenten zijn grotere of kleinere clusteruitbraken. Het coronavirus is bezig aan een comeback. Het zorgt ervoor dat dit een onzekere periode is, net na de versoepeling van veel maatregelen. De crisisstructuur in onze regio draait in deze periode 'gewoon' door, met overleggen van het (kern-) RBT en het ROT-C.

Nog voor het einde van de zomervakantieperiode worden nieuwe maatregelen afgekondigd door het kabinet. Op grond van de aanwijzingen van de minister van Volksgezondheid, stel ik op 10 augustus 2020 de 10^e Noodverordening (maatregelen in verband met introductieactiviteiten studenten en reserveren/placeren eet- en drinkgelegenheden) en op 21 augustus 2020 de 11^e Noodverordening vast (aanpassing maatregelen in verband met introductieactiviteiten). De

maatregelen in verband met de introductieactiviteiten van eerstejaars studenten zijn met name van toepassing in de gemeente Leiden (universiteit en hogeschool) en in mindere mate in de gemeente Gouda (hogeschool). In paragraaf 4 kom ik hier nog op terug.

Per brief d.d. 22 september 2020 zijn de gemeenteraden door mij nader geïnformeerd over het medisch beeld in de regio, de 10^e en 11^e Noodverordening en de handhaving hiervan.

September – oktober 2020: bezorgdheid

Het medisch beeld wordt steeds zorgelijker, met name in de grote steden in de Randstad, maar ook in onze veiligheidsregio. Het kabinet heeft inmiddels een coronadashboard gepubliceerd, waarin signaalwaarden zijn opgenomen en die de basis vormen voor een aantal inschalingsniveaus (escalatieladder): waakzaam, zorgelijk en ernstig. Bij overschrijding van deze signaalwaarden in een veiligheidsregio kunnen regionaal aanvullende maatregelen worden genomen.

Op 18 september 2020 worden de veiligheidsregio's Hollands Midden, Amsterdam-Amstelland, Haaglanden, Kennemerland, Utrecht en Rotterdam-Rijnmond ingeschaald op het niveau 'zorgelijk'. De overige veiligheidsregio's blijven op het niveau 'waakzaam'. Voor deze zes veiligheidsregio's kondigt het kabinet nieuwe maatregelen aan. Op grond van de aanwijzing van de minister van Volksgezondheid, stel ik op 20 september 2020 de 12^e Noodverordening vast (meldplicht samenkomsten, verbod ophouden in groot gezelschap, beperking openingstijden eet- en drinkgelegenheden). Het instellen van de meldplicht voor samenkomsten van meer dan 50 personen levert enige kopzorgen op bij de implementatie, maar deze verplichting is weer snel komen te vervallen. Per brief d.d. 22 september 2020 zijn de gemeenteraden nader geïnformeerd over het medisch beeld in de regio, de 12^e Noodverordening en de handhaving hiervan.

De situatie verslecht niet alleen in de Randstad en dus worden meer veiligheidsregio's ook ingeschaald op het niveau 'zorgelijk'. Op grond van een aanwijzing van de minister van Volksgezondheid, stel ik op 27 september 2020 de 13^e Noodverordening vast (enkele technische wijzigingen; de aanwijzing was met name bedoeld voor de veiligheidsregio's die nieuw ingeschaald werden op het niveau 'zorgelijk').

Op 29 september 2020 kondigt het kabinet verdergaande maatregelen aan, nu voor alle veiligheidsregio's: een aanscherping van de grootte van samenkomsten en gezelschappen, een verbod op toeschouwers bij sport, een vroegere sluiting van eet- en drinkgelegenheden, een verplichte reservering per tijdvak bij doorstroomlocaties en een registratieplicht bij contactberoepen). In het maatregelenpakket is ook een specifieke ontheffingsmogelijkheid opgenomen op het verbod van maximaal 30 personen per zelfstandige ruimte, voor 'gebouwen van groot belang voor de regio'. Deze ontheffingsmogelijkheid komt te vervallen bij de volgende noodverordening. Ik kom hier op terug in paragraaf 4. Op grond van de aanwijzing van de minister van Volksgezondheid, stel ik op 29 september 2020 de 14^e Noodverordening vast.

Op 29 september 2020 heb ik een tweede digitale bijeenkomst met raadsleden, waarin zij nader worden geïnformeerd over de nieuwe noodverordeningen, de ontwikkelingen in de regio en de nieuwe (aanstaande) maatregelen.

De maatregelen houden een verdere opmars van het coronavirus niet tegen. Op 10 oktober 2020 besluit de minister van Volksgezondheid om ook de Veiligheidsregio Hollands Midden op te schalen van 'zorgelijk' naar 'ernstig'. Op dat moment het hoogste risiconiveau op de escalatieladder. Deze inschaling leidt niet meteen tot een aanscherping van de maatregelen. Per brief d.d. 11 oktober 2020 heb ik de gemeenteraden hierover geïnformeerd.

Op 13 oktober 2020 besluit de minister van Volksgezondheid om ook de Veiligheidsregio Hollands Midden op te schalen van 'ernstig' naar 'zeer ernstig'. Op dat moment het nieuwe,

hoogste risiconiveau op de escalatieladder. Gelet op de verslechtering van de situatie in het hele land, neemt het kabinet op 14 oktober 2020 opnieuw, verscherpte maatregelen voor alle veiligheidsregio's: sluiting eet- en drinkgelegenheden, beperken sporten, beperken samenkomsten en groepsvorming, eerdere sluiting detailhandel en beperking alcoholverkoop. Op grond van de aanwijzing van de minister van Volksgezondheid, stel ik op 14 oktober 2020 de 15e Noodverordening vast.

Op 15 oktober 2020 heb ik een derde digitale bijeenkomst met raadsleden, waarin zij nader worden geïnformeerd over de nieuwe noodverordening, de ontwikkelingen in de regio en de nieuwe (aanstaande) maatregelen.

Medio oktober 2020 wordt duidelijk dat het wetsvoorstel Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 kan rekenen op een meerderheid in de Tweede en Eerste Kamer. De geplande inwerkingtreding is 1 december 2020. Door de veiligheidsregio en de gemeenten worden de voorbereidingen opgestart voor de nieuwe wijze van werken na de inwerkingtreding, om de samenwerking en goede ervaringen in we sinds 12 maart 2020 in deze crisis hebben opgedaan, bij de uitvoering van de wet te borgen. Samen met het RBT neem ik het initiatief om te komen tot het Regionaal toepassingskader Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 (Rtwm).

November 2020: terug naar af

De medische situatie in Nederland en in onze regio laat, gelet op de grote inspanningen en ingrijpende maatregelen die genomen zijn, een teleurstellend beeld zien. Door het kabinet zijn vanaf 4 november 2020 nieuwe maatregelen genomen, met een aanvulling per 6 november 2020, voor de periode tot en met 18 november: o.a. sluiting voor publiek openstaande gebouwen, verbod op evenementen, verdere beperking groepsvorming en sporten. Deze 'gedeeltelijke lockdown' moet bijdragen aan een scherpe daling van het aantal coronabesmettingen en ziekenhuisopnames.

Op grond van de aanwijzingen van de minister van Volksgezondheid, stel ik op 4 november 2020 de 16^e Noodverordening en op 6 november 2020 de 17^e Noodverordening vast. De gemeenteraden ontvangen van mij een afschrift van deze noodverordeningen. De wijzigingen in de 17^e Noodverordening hebben met name betrekking op een (beperkte) openstelling van buurt- en dorpshuizen en bibliotheken. Verder krijg ik een ontheffingsbevoegdheid om in geval van bijzondere omstandigheden meer dan 30 personen toe te staan bij een uitvaartplechtigheid in een uitvaartcentrum. Bij de vaststelling van de 16^e Noodverordening had de burgemeester van Gouda schriftelijke bezwaar gemaakt tegen het maximaal aantal van 30 deelnemers bij uitvaarten. Ik kom hier op terug in paragraaf 3.

Zoals door het kabinet van tevoren aangekondigd, komen de extra maatregelen in de 17^e Noodverordening te vervallen per 18 november 2020. Op grond van de aanwijzing van de minister van Volksgezondheid, stel ik op 18 november 2020 de 18^e Noodverordening vast. Hiermee komen de extra maatregelen te vervallen en geldt het maatregelenpakket zoals dat ook van kracht was onder de 15^e Noodverordening van 14 oktober 2020.

Op 1 december 2020 treedt de Tijdelijke wet tijdelijke maatregelen Covid-19 in werking. Op grond van de aanwijzing van de minister van Volksgezondheid, trek ik de 18^e Noodverordening in per die datum. Per brief d.d. 10 december 2020 zijn de gemeenteraden door mij nader geïnformeerd over het medisch beeld in de regio, de 16^e, 17^e en 18^e Noodverordening, de handhaving hiervan en de intrekking van de 18^e Noodverordening.

Op 3 december 2020 heb ik een vierde digitale bijeenkomst met raadsleden, waarin zij nader worden geïnformeerd over de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19, het Regionaal toepassingskader Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 en de ontwikkelingen in de regio.

3. Regionale Noodverordeningen

Landelijke model-noodverordening

In de periode 12 maart tot 1 december 2020 lag, op grond van de eerdergenoemde aanwijzing van de minister van Volksgezondheid (artikel 39 Wvr) en de GRIP4-crisisopschaling, de bevoegdheid voor het vaststellen van een noodverordening (artikel 176, eerste lid Gemeentewet) bij de voorzitter veiligheidsregio. In totaal zijn achttien regionale noodverordeningen door mij vastgesteld, geldend in alle gemeenten in de veiligheidsregio. In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van deze noodverordeningen. Na vaststelling van elke noodverordening zijn de gemeenteraden geïnformeerd over de nieuwe noodverordening en de belangrijkste wijzigingen. Ook de commissaris van de Koning is steeds geïnformeerd.

Alle noodverordeningen zijn opgesteld op grond van een aanwijzing van de minister van Volksgezondheid. De noodverordening was de juridische grondslag voor de handhaving van de maatregelen van het kabinet om de verdere verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Om te komen tot gelijklopende noodverordeningen in alle veiligheidsregio's heeft het Veiligheidsberaad het initiatief genomen (vanaf de 2^e Noodverordening; de 1^e Noodverordening is zelfstandig opgesteld omdat er landelijk onduidelijkheid was over de juiste juridische vorm) om te gaan werken met landelijke model-noodverordeningen. Op mijn aandringen is in deze landelijke modellen ook een ontheffingsmogelijkheid voor de voorzitter veiligheidsregio opgenomen. De landelijke model-noodverordeningen zijn door mij steeds overgenomen bij het opstellen van de regionale noodverordeningen. Hierop is één uitzondering geweest.

Verbod recreatief nachtverblijf

In de 3e Noodverordening was een regionaal verbod op recreatief nachtverblijf opgenomen (Noodverordening tot wijziging van de 3e Noodverordening COVID-19 Veiligheidsregio Hollands Midden 1 april 2020). Dit verbod ging verder dan de ministeriële aanwijzing en was een facultatieve bepaling bij de landelijk model-noodverordening, maar was wel in lijn met de maatregelen die in veel andere veiligheidsregio's werden genomen. Hierbij heb ik met het RBT afgesproken, gezien de grote impact voor de betreffende ondernemers, dat het verbod op recreatief nachtverblijf niet langer zou duren dan strikt noodzakelijk.

Het doel van dit verbod was, op basis van de prognoses eind maart over de toenemende druk op de zorgcapaciteit in de regio, om de zorgcontinuïteit in onze regio te kunnen blijven waarborgen en het aantal reisebewegingen in de aanstaande vakantieperioden te beperken. Kijkend naar de grote drukte in het zonnige Paasweekend, met name in de Bollenstreek, kan geconstateerd worden dat een nog grotere drukte door de komst van veel toeristen onverantwoord zou zijn geweest.

In het RBT van 28 april 2020 is het verbod op recreatief nachtverblijf heroverwogen en geconstateerd dat deze maatregel, gezien de afnemende druk op de zorgcapaciteit in de regio en de prognose dat deze druk nog verder zou gaan afnemen, niet meer proportioneel was. Het verbod is daarop ingetrokken per 1 mei 2020.

Door een aantal ondernemers is bij mij een verzoek tot toekenning nadeelcompensatie ingediend. Deze verzoeken zijn, conform landelijk standpunt, afgewezen, omdat niet is voldaan aan de juridische ingangsvoorwaarden voor de toekenning van nadeelcompensatie. Bovendien zijn door het kabinet steunpakketten voor ondernemers ingesteld.

Procedure vaststelling

Voor vaststelling van de regionale noodverordeningen heb ik de burgemeesters, op grond van

artikel 39, vierde lid, Wvr, geconsulteerd. Een enkele keer heeft deze consultatie, gezien de beperkte wijzigingen en het door de minister van Volksgezondheid vastgestelde inwerkingtredingstijdstip, achteraf plaatsgevonden. De burgemeesters zijn hierover vooraf op de hoogte gesteld door mij. De tijdsperiode tussen de publicatie van de aanwijzing, het opstellen van de model-noodverordening en het vaststellen en publiceren van de regionale noodverordening was soms erg krap. Met vereende krachten is dit toch telkens gelukt.

Geen van de burgemeesters, op één uitzondering na, heeft schriftelijk bezwaar doen aantekenen tegen de regionale noodverordeningen, op grond van het feit dat het belang van hun gemeente onevenredig geschaad zou worden. Tegen de 16e Noodverordening van 4 november 2020 en meer precies tegen de bepaling dat maximaal 30 personen aanwezig mochten zijn bij een uitvaart in een uitvaartcentrum (artikel 2.0; lid 2 sub a 16e Noodverordening) heeft de burgemeester van Gouda schriftelijk bezwaar doen aantekenen. De burgemeester was van mening dat er onvoldoende zwaarwegende redenen waren om het aantal personen te maximaliseren op 30. De betreffende bepaling in de 16e Noodverordening vloeide echter rechtstreeks voort uit de aanwijzing van de minister en diende derhalve door de voorzitter veiligheidsregio opgevolgd te worden. De betreffende bepaling in de 16^e Noodverordening is dan ook in stand gebleven.

De noodverordeningen zijn tijdig bekendgemaakt op de website van de veiligheidsregio en gepubliceerd in het Blad Gemeenschappelijke Regelingen op overheid.nl.

4. Overige besluiten (aanwijzingen en ontheffingen)

In de regionale noodverordeningen was een bepaling (artikel 2.5) opgenomen, die mij de bevoegdheid gaf om gebieden en locaties aan te wijzen waarin het verboden was zich te begeven. Tevens was in de noodverordeningen een bepaling opgenomen die mij de bevoegdheid gaf om voor (categorieën van) gevallen een ontheffing te verlenen op een verbodsbepaling in de noodverordening (artikel 3.1). In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de door mij vastgestelde aanwijzingen en ontheffingen.

Naast deze besluiten zijn er heel veel vragen geweest van gemeenten, ondernemers, verenigingen, inwoners etc. over de interpretatie van de bepalingen in de noodverordening. Zeker door de snelle opeenvolgende wijzigingen was er continue behoefte aan een eenduidige, regionale uitleg. In goede samenwerking tussen de veiligheidsregio en de gemeenten is hiervoor een hulpstructuur ingesteld om snel in deze behoefte te kunnen voorzien. Deze werkwijze wordt dan ook voortgezet na 1 december 2020.

Bij de interpretatie en uitleg van de bepalingen in de noodverordening heb ik het altijd belangrijk gevonden dat ook gekeken werd naar de (beoogde) effecten hiervan. Zo heb ik, na overleg met de burgemeesters van Katwijk en Noordwijk, en binnen de mogelijkheden van de noodverordening, een beleidslijn opgesteld om de verhuur van strandbedjes toe te staan tijdens o.a. het Hemelvaartweekend en het Pinksterweekend. Dit besluit heeft, ook door de inzet van de betreffende exploitanten, bijgedragen aan een rustig verloop van deze drukke dagen op het strand.

Gelet op de aanwijzing van de minister van Volksgezondheid (artikel 39 Wvr) en de GRIP4, was ook de bevoegdheid van de burgemeester om naar aanleiding van een kennisgeving voor een manifestatie hieraan voorschriften en beperkingen te stellen (artikel 5 Wet openbare manifestaties; Wom), overgegaan naar de voorzitter veiligheidsregio.

De besluiten zijn tijdig bekendgemaakt op de website van de veiligheidsregio en gepubliceerd in het Blad Gemeenschappelijke Regelingen op overheid.nl.

In het vervolg van deze paragraaf ga ik in op een aantal bepalende besluiten (aanwijzingen, ontheffingen, Wom en evenementen). Hierbij wil ik opmerken dat voorafgaand aan elk besluit afstemming heeft plaatsgevonden met de betreffende burgemeester c.q. gemeente en/of het RBT.

Aanwijzen verboden gebieden en locaties (artikel 2.5)

In artikel 2.5 van de noodverordeningen was bepaald dat de voorzitter een gebied of locatie kon sluiten indien naar zijn oordeel de maatregel om 1,5 meter onderlinge afstand te houden (naar verwachting) niet goed werd nageleefd of niet goed na te leven was of indien niet werd voldaan aan de bepaalde maatregelen. Deze bevoegdheid heb ik met name ingezet om ervoor te zorgen dat het niet te druk werd in sommige gebieden en locaties, en dat een goede spreiding van drukte kon worden gerealiseerd. Mij doel was om de publieke ruimte zo veel en zo lang als mogelijk beschikbaar te houden voor inwoners, zodat er bewegingsmogelijkheden waren en daarmee het draagvlak voor de coronamaatregelen niet verder onder druk kwam te staan.

Om drukte in natuur- en recreatiegebieden te voorkomen heb ik aanwijzingen (9 april – 1 december 2020) gegeven voor het, indien nodig, sluiten van parkeerterreinen en aanlegplaatsen. Dit besluit kon door de burgemeesters worden ingezet indien de drukte in bepaalde gebieden te groot dreigde te worden. Daarnaast zijn op zonnige en drukke dagen, in overleg met de burgemeesters van Katwijk en Noordwijk, ontmoedigende verkeersmaatregelen (bijvoorbeeld afsluiten wegen) genomen om het aantal strandbezoekers te reguleren.

Tijdens het Paasweekend en de periode daaropvolgend was het soms veel te druk rondom de in bloei staande bollenvelden in de Bollenstreek. In overleg met de burgemeesters heb ik een aanwijzing gegeven om bepaalde wegen af te sluiten, indien het te druk zou worden.

Soms waren er concrete aanwijzingen dat in een bepaald gebied een illegaal feest of andere activiteit georganiseerd zou worden. Ook dan heb ik, na afstemming met de burgemeester, van mijn bevoegdheid gebruikgemaakt om dit gebied aan te wijzen als verboden gebied. Dit is gebeurd in de gemeenten Waddinxveen, Teylingen, Hillegom, Leiden en Katwijk.

Twee keer heb ik ook van deze bevoegdheid gebruik gemaakt om een locatie (horeca en vereniging) te sluiten, omdat er - ook na een waarschuwing/last onder dwangsom - niet voldaan werd aan de geldende coronamaatregelen. Beide gevallen speelden in de gemeente Leiden. Tegen één besluit loopt nog een bezwaarschriftprocedure.

Ontheffingen

Gelet op de ernst van de medische situatie ben ik terughoudend geweest met mijn bevoegdheid om ontheffingen te verlenen op bepalingen in de noodverordening.

Een van de eerste ontheffingen die ik heb verleend was voor de weekmarkten (20 maart 2020; 2^e Noodverordening 16 maart 2020). Onder strenge voorwaarden konden de weekmarkten, ook ter ontlasting van de supermarkten, doorgang vinden. Deze ontheffing is later overgenomen door andere veiligheidsregio's.

Om (nieuwe) medewerkers van Janssen Biologics in Leiden tijdig te kunnen opleiden en trainen, in verband met de ontwikkeling van een coronavaccin, heb ik, onder strenge voorwaarden, een ontheffing verleend op het verbod op samenkomsten (30 maart 2020; 3^e Noodverordening).

Een bijzondere categorie ontheffingen betrof de introductieactiviteiten voor eerstejaars-studenten door onderwijsinstellingen, studentenverenigingen, -sportverenigingen en -studieverenigingen (11^e Noodverordening 21 augustus 2020). Onder strenge voorwaarden konden deze introductieactiviteiten doorgang vinden. Hierdoor zijn geen besmettingen geconstateerd als

gevolg van deze activiteiten. Het beoordelen van de ingediende plannen en het verlenen van de ontheffingen betekende wel een grote belasting voor mijn ambtelijke ondersteuning bij de veiligheidsregio en de betreffende gemeenten.

In de 14^e Noodverordening 29 september 2020 was een ontheffingsmogelijkheid opgenomen op het nieuwe verbod van meer dan 30 personen in een zelfstandige ruimte, voor 'gebouwen van groot belang voor de regio'. Op basis van een regionaal toetsingskader, afgestemd met het RBT, is door mij bepaald dat negen culturele instellingen in aanmerking kwamen voor deze ontheffing. Deze ontheffingsmogelijkheid heeft tot veel discussie geleid in alle veiligheidsregio's, omdat de invulling en reikwijdte niet voldoende duidelijk was in de aanwijzing van de minister van Volksgezondheid. In de 15^e Noodverordening 14 oktober 2020 is deze ontheffingsmogelijkheid dan ook ingetrokken.

In goed overleg met het RBT heb ik op 30 april 2020 (4^e Noodverordening 29 april 2020) een algemene vrijstelling verleend voor erehagen bij uitvaarten. Formeel viel het vormen van een erehaag bij een uitvaart onder het verbod op samenkomsten. Samen met het RBT ben ik tot de conclusie gekomen dat het, onder voorwaarden, voor mensen mogelijk moet zijn om juist in deze moeilijke tijden hun respect en medeleven te kunnen tonen aan de overledene en zijn of haar familie. Ook van de specifieke ontheffingsmogelijkheid om meer dan 30 personen toe te laten bij een uitvaart (17^e Noodverordening 6 november 2020) heb ik twee maal gebruik gemaakt, indien de directe familie (eerste- en tweedegraads) uit meer dan 30 personen bestond.

Manifestaties en betogingen

De kennisgevingen op grond van de Wom betroffen met name openluchtkerkdiensten en (kleine) demonstraties. Als voorwaarden zijn door mij gesteld de geldende coronamaatregelen en -adviezen van het RIVM. Er zijn in onze veiligheidsregio vier grotere demonstraties geweest in de gemeente Leiden (Boerenactie op 6 juli 2020, Black Lives Matter op 14 juni 2020 en Vrijheidstour Leiden op 29 november 2020) en in de gemeente Kaag en Braassem (Boerenactie op 18 september 2020). In alle gevallen zijn de voorwaarden voldoende nageleefd door de organisatoren en deelnemers.

Evenementen

Het besluit tot een evenementenvergunning is een bevoegdheid van de burgemeester (en niet van de voorzitter veiligheidsregio). Vanaf 12 maart 2020 zijn (grote) evenementen verboden. In het voorjaar 2020 hadden veel evenementenorganisatoren de wens om hun evenement te verplaatsen naar het najaar, in de veronderstelling dat (grote) evenementen dan weer mogelijk zouden zijn. Om ongewenste stapeling/samenloop van evenementen te voorkomen in het najaar 2020, hebben de burgemeesters op 7 april 2020 besloten om in principe geen (grote) evenementen te verschuiven. Door het verbod op evenementen (een kabinetsmaatregel) zijn er ook geen evenementenvergunningen meer afgegeven.

Om een ongewenste stapeling/samenloop van (grote) evenementen na intrekking van dit verbod te voorkomen (mede in verband met de verdeling van de schaarse capaciteit van de hulpverleningsdiensten) en het vergunningverleningstraject zorgvuldig te doorlopen, is door de burgemeesters de afspraak gemaakt dat grootschalige risico-evenementen (categorie B+ en C evenementen) pas plaats kunnen vinden twee maanden na intrekking van het verbod op deze evenementen. Deze afspraak is opgenomen in het Regionaal toepassingskader Tijdelijke wet maatregelen Covid-19.

5. Handhaving

Ook bij de handhaving van de noodverordeningen ben ik steeds zo veel als mogelijk uitgegaan van een persoonsgerichte benadering, om zo de publieke ruimte zo veel en zo lang als mogelijk beschikbaar te houden. Dit was in het belang van het draagvlak van de coronamaatregelen en om voldoende publieke ruimte te creëren om bij te grote drukte te kunnen spreiden. Gebieds- en/of locatiegericht crisisoptreden vond plaats als een persoonsgerichte benadering niet voldoende effect had of niet van toepassing was.

Toezichthouders

De regionale noodverordeningen vormden de grondslag voor handhaving van de maatregelen van het kabinet. De handhaving heeft met name plaatsgevonden door de gemeentelijke toezichthouders. Zij zijn door mij aangewezen als toezichthouders op de naleving van de noodverordening. Bij excessen kon altijd een beroep worden gedaan op de politie. Gelet op het toezicht in speciale gebieden en ter ondersteuning van de gemeentelijke toezichthouders, zijn door mij ook handhavers van de provincie Zuid-Holland en het Zuid-Hollands Landschap aangewezen als toezichthouders op de naleving van de noodverordening.

Ter ondersteuning van de handhaving is bij elke nieuwe noodverordening een operationeel regionaal handhavingskader opgesteld door het ROT, met daarin de geldende maatregelen en de uitgangspunten voor de handhaving. Hiermee is bijgedragen aan een eenduidige regionale uitleg van de maatregelen en de handhaving ervan. Via overleggen en een app-groep was er een direct contact met de gemeentelijke hoofden handhaving. Deze werkwijze wordt ook voortgezet na 1 december 2020.

In de handhaving (en de bijbehorende crisiscommunicatie) is ook steeds ingespeeld op nieuwe handhavingsvraagstukken als gevolg van nieuwe maatregelen of gewijzigd nalevingsgedrag, bijvoorbeeld bij de handhaving op het water bij mooi weer en bij drukte in de winkelgebieden.

Vanaf deze plek wil ik mijn waardering uitspreken voor het harde werk van de toezichthouders. De werkdruk, de snel-veranderende maatregelen, de zorgen over de eigen gezondheid en soms het onbegrip bij burgers over de maatregelen, hebben het werk van de toezichthouders erg lastig gemaakt.

Lasten onder dwangsom

Naast de individuele boetes bij overtreding van de bepalingen in de noodverordening, heeft de bestuurlijke handhaving met name plaatsgevonden door middel van het opleggen van een last onder dwangsom. Het opleggen van een last onder dwangsom is gericht op het voorkomen van een (volgende) overtreding. In bijlage 3 is een overzicht opgenomen van zowel het aantal boetes (gemeenten en politie) als het aantal lasten onder dwangsom in de periode 12 maart tot 1 december 2020.

Gelet op de aanwijzing van de minister van Volksgezondheid (artikel 39 Wvr) en de GRIP4, was het mijn bevoegdheid om een last onder dwangsom op te leggen. In het kader van het zoveel als mogelijk 'normaliseren' van de inzet van dit handhavingsinstrumentarium heb ik op 30 april 2020 het besluit genomen om de burgemeesters te mandateren. Dit was mogelijk op grond van artikel 34 Tijdelijke wet COVID-19 Justitie en Veiligheid, maar het is een eigen keuze geweest om deze mogelijkheid te gebruiken. De overige bevoegdheden van de voorzitter veiligheidsregio (artikel 39 Wvr) konden niet in mandaat door anderen worden uitgeoefend, ook niet door de burgemeesters.

Slechts in twee gevallen hoefde een burgemeester over te gaan tot het invorderen van een verbeurde dwangsom. Dit betekent dat de overige opgelegde lasten onder dwangsom afdoende

waren om een herhaling van de overtreding van de bepalingen in de noodverordening te voorkomen.

Door de veiligheidsregio zijn model-lasten onder dwangsom opgesteld en aangepast naar aanleiding van nieuwe maatregelen c.q. noodverordeningen. Deze werkwijze wordt ook voortgezet na 1 december 2020.

Op dit moment lopen nog vijf bezwaarschriftenprocedures tegen een opgelegde last onder dwangsom. In een eerder stadium is tegen twee lasten onder dwangsom een voorlopige voorziening aangevraagd (sluiting sauna en verbod locatie voor bruiloft). Beide verzoeken om een voorlopige voorziening zijn afgewezen door de rechter.

6. (Crisis)Communicatie

Naast de regionale noodverordening en de handhaving hiervan, stelt de coronacrisis hoge eisen aan effectieve (crisis)communicatie: het uitleggen van nut en noodzaak van de maatregelen, het bevorderen van het naleefgedrag van de maatregelen en het in gesprek zijn hierover met specifieke doelgroepen.

Binnen het RBT heb ik met de burgemeesters afgesproken dat zij in hun gemeente het 'gezicht' van de crisiscommunicatie zijn. Gelet op hun lokale betrokkenheid en bekendheid heeft dit een belangrijke meerwaarde richting hun eigen inwoners. Een rol die niet of zeer moeilijk ingevuld kan worden door mij, in mijn rol als voorzitter veiligheidsregio. Deze taakverdeling onderstreept ook het gezamenlijk belang en is een bevestiging van de goede bestuurlijke samenwerking binnen de veiligheidsregio.

In verband met het belang van een eenduidige regionale (crisis)communicatie is wel goed onderling afgestemd. Deze afstemming functioneerde op basis van de reguliere crisisstructuur waarbij het regionaal kernteam crisiscommunicatie ROT afstemde met zowel het Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie (NKC), als de communicatieadviseurs van de gemeenten, GGD, en politie. Naast coördinatie en inhoudelijke afstemming van communicatie kwamen hier concrete producten, vaak in een vast stramien, uit voort: bijvoorbeeld door het opstellen van een regionale bestuurlijke woordvoeringslijn bij elke nieuwe noodverordening, beeld en tekst voor sociale media gelijktijdig aan persconferenties, specifieke campagnes van regionale betekenis en publieksvriendelijke informatie op de regionale crisiswebsite hollandsmiddenveilig.nl.

De meerwaarde van de lokale betrokkenheid en bekendheid van de burgemeester is onder meer duidelijk zichtbaar geweest bij het indammen van en de crisiscommunicatie bij de grotere clusteruitbraken in onze regio rond de zomervakantie in Hillegom, Gouda, Katwijk en Waddinxveen. Hun contacten in de lokale samenleving hebben ervoor gezorgd dat snel de juiste maatregelen en communicatiemiddelen konden worden ingezet om deze uitbraken in te dammen.

Mede ter ondersteuning van de handhaving is in de crisiscommunicatie aandacht besteed aan doelgroepen door gerichte communicatie op jongeren, studenten, anderstaligen, waterrecreanten, migrantengroepen en rondom speciale (feest- en herdenkings)dagen (o.a. Pasen, Koningsdag, de Ramadan, het Offerfeest, 4 & 5 mei, etc.). Dit is gebeurd door onder meer het maken van visuals, de inzet van de website hollandsmiddenveilig.nl en andere social media (meertalig). Hierbij is steeds een goede afstemming geweest tussen de veiligheidsregio en de gemeenten. Deze werkwijze wordt voortgezet na 1 december 2020.

Een bijzondere vermelding verdient de door onze veiligheidsregio ontwikkelde jongeren- en studentencampagne *Slimmer Chillen – Corona Killen*, die van 27 maart tot 1 september 2020 in acht veiligheidsregio's gevoerd is. Het doel van de campagne was om voor en door jongeren en

studenten te laten zien wat, ondanks alle maatregelen, nog wel kon en daarmee een positieve bijdrage te leveren aan hun naleefgedrag.

Begin oktober 2020 is door gemeenten en veiligheidsregio de netwerkstrategie uitgerold. Het doel is om tot in de haarvaten van de lokale samenleving te komen door vanuit de gemeenten de contacten met de verschillende (relevante) doelgroepen (jongeren, studenten, inwoners met migratie achtergrond, hulpbehoevenden, sportverenigingen en werkgevers) te intensiveren en het belang van de maatregelen te duiden. Deze werkwijze moet bijdragen aan het draagvlak voor de maatregelen en het toepassen ervan (naleefgedrag). Het gaat hier bij uitstek om een lokale werkwijze, passend bij de lokale sociale structuren. Deze werkwijze wordt voortgezet na 1 december 2020.

7. Inzichten en vervolg

Reflectie COT

Door de veiligheidsregio is het Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement (COT) gevraagd te reflecteren op de werkwijze van de crisisorganisatie in de achterliggende maanden, zodat inzichten niet 'verloren' gaan en toegepast kunnen worden ter verdere versterking van de crisisorganisatie. Vlak voor het uitbrengen van dit schriftelijk verslag heeft het COT deze reflectie afgerond. Graag neem ik u hierin mee, waarbij ik wel wil opmerken dat deze reflectie nog nader besproken moeten worden binnen de veiligheidsregio.

"Als we als COT kijken naar het overkoepelend beeld, dan valt ons, mede in het licht van wat we elders zien, het volgende op:

- *Een bijzonder positief beeld vanuit alle partners en partijen. Ook de respectvolle onderlinge samenwerking valt ten positieve op.*
- *De uitdagingen van de witte kolom zijn herkenbaar en begrijpelijk. In alle regio's was het zoeken naar de rol voor de GHOR. In enkele regio's is de relatie tussen de GGD en 'multi' gespannen gebleven en/of speelt deze juist in deze fase weer op. Dit beeld is ook terug te zien bij de VRHM.*
- *De aansluiting met het Rijk verliep goed. Er is waardering voor de ruimte die er was rondom bijvoorbeeld afstemming en daarnaast over de inzet vanuit het Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie (NKC). De communicatie over maatregelen en de dynamiek rond de modelnoodverordening waren soms lastig, met als uitdaging het lokaal uitleggen van de aanpak. In de zomer schaalde het NKC af naar een projectorganisatie, de urgentie werd toen door de VRHM gemist.*
- *De kritieke besluiten waren voor het overgrote deel landelijke besluiten waar beperkt invloed op uitgeoefend kon worden. De bewust gekozen lijn om expliciete aandacht te hebben voor wat er wel kan valt op. Hierbij is bestuurlijk steeds aandacht geweest voor de bedoeling achter de maatregelen. Ook het actief verbinden met jongeren en anderen in de samenleving valt op en helpt mogelijk de crisispartners ook in de komende weken en maanden.*
- *De bestuurlijke rolverdeling heeft ons inziens bijgedragen aan de goede bestuurlijke verhoudingen. Er is gewerkt binnen de geldende verantwoordelijkheden waarbij burgemeesters een duidelijk eigen gezicht hadden, vooral vanuit de rol van burgermoeder/burgervader en als (mede) boegbeeld.*
- *De ontwikkelde werkwijze met de duidingstafel, een dedicated ROT-C met zogenaamd tandemmodel –twee personen per functie en steeds één in de lead –en een kern RBT is merkbaar effectief. In verhouding tot enkele andere regio's had de veiligheidsregio een relatief grote rol, vooral in het ondersteunen en in het actief verbinden van gemeenten en andere partners. Het 'duiden' van de informatie en data was overal een uitdaging.*

- *Het was ook nu merkbaar dat de veiligheidsregio het goede partnerschap met vitale organisaties belangrijk vindt. Er is regelmatig contact geweest met vitale bedrijven om na te gaan hoe de situatie bij hen was, mede vanuit het oogpunt van (maatschappelijke) continuïteit.”*

Regionaal Toepassingskader

De inwerkingtreding van de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 per 1 december 2020 betekent een verandering in verantwoordelijkheden en bevoegdheden, en daarmee de organisatie en werking van de crisisorganisatie, midden in de coronacrisis. In dit schriftelijk verslag heb ik laten zien, en zoals ook ondersteund door de reflectie van het COT, dat de crisisaanpak binnen de veiligheidsregio in de achterliggende negen maanden gekenmerkt wordt door een zorgvuldige afstemming, een betrouwbare facilitering, eenduidigheid ten aanzien van de uitleg en inzet van de noodzakelijke maatregelen en daardoor duidelijkheid in bestuurlijk crisisoptreden. In het Regionaal toepassingskader Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 (Rtwm) heb ik daarom samen met de burgemeesters een werkwijze en beleidskaders opgesteld, die deze goede ervaringen ook in de komende maanden moet borgen. Het feit dat alle gemeenteraden hebben ingestemd met het Rtwm sterkt mij in de overtuiging dat het motto van de Veiligheidsregio Hollands Midden, *Samen sterk voor meer veiligheid!*, een belangrijke rol speelt in een succesvolle crisisaanpak.

Vervolg

Op basis van artikel 40, tweede lid, WvR wil ik u graag in de gelegenheid stellen om schriftelijke vragen te stellen over dit verslag. U kunt uw vragen sturen aan peter.kessels@vrhm.nl. Ik zal vervolgens in samenwerking met de burgemeesters zorg dragen voor de beantwoording van uw vragen. Alle vragen, voor 1 februari 2021 aan mij gesteld, zullen we in één schriftelijke ronde beantwoorden.

Daarnaast laat ik een vijfde digitale (informele) bijeenkomst plannen, om met mij in gesprek te gaan over dit schriftelijk eindverslag. Indien gewenst kan ook een afspraak worden gemaakt voor een formeel overleg met uw gemeenteraad.

Met vriendelijke groet,

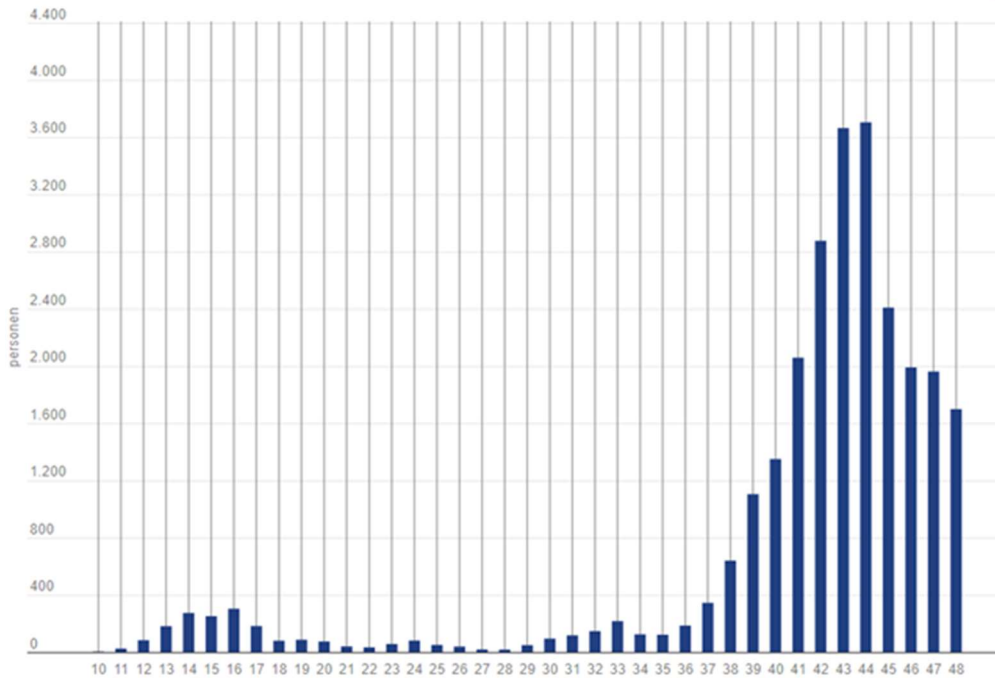
drs. H.J.J. Lenferink
voorzitter Veiligheidsregio Hollands Midden

Bijlage 1. De Coronacrisis in Hollands Midden in cijfers

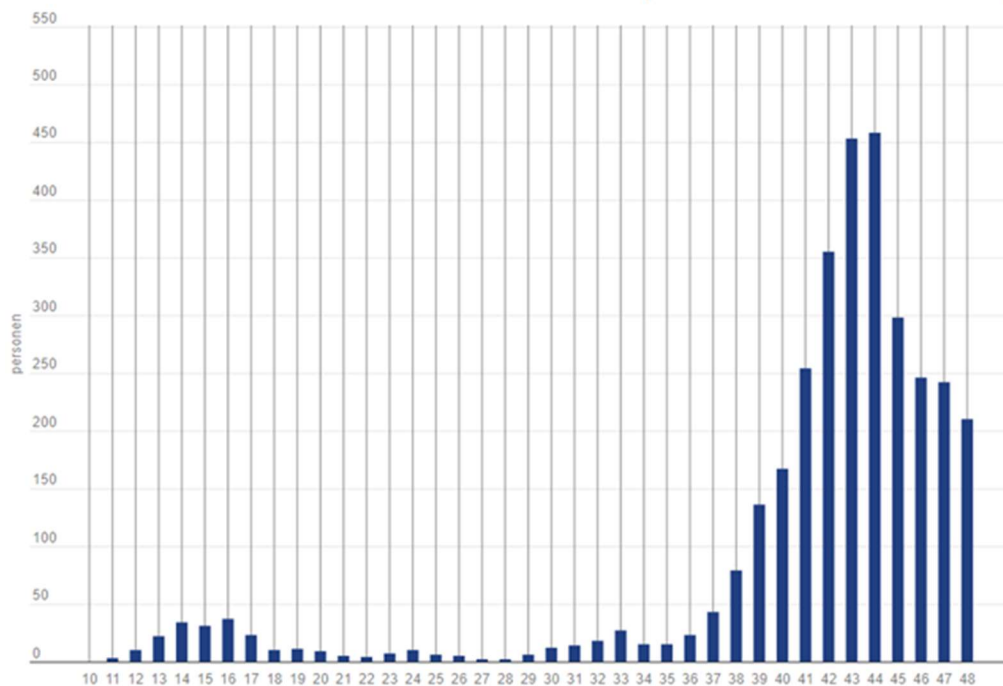
(bron: www.eengezonderhollandsmidden.nl)

AANTAL NIEUWE BESMETTINGEN IN HOLLANDS MIDDEN PER WEEK - HOLLA...

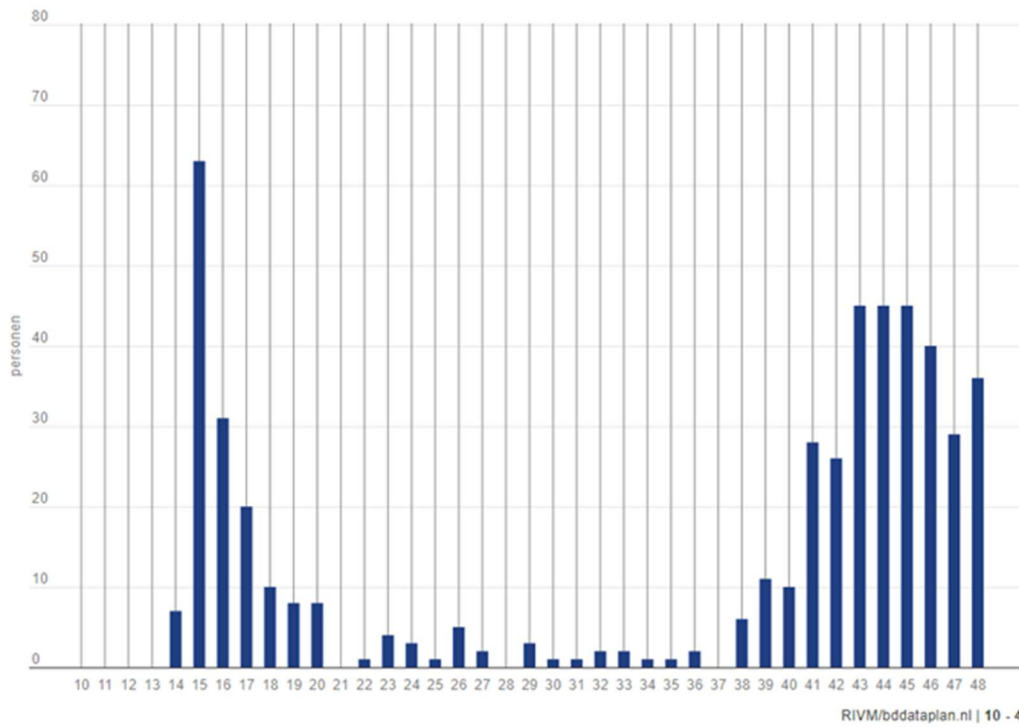
RIVM/bddatapl.nl | 10 - 48

AANTAL BESMETTINGEN PER WEEK PER 100.000 INWONERS (HOLLANDS MI...

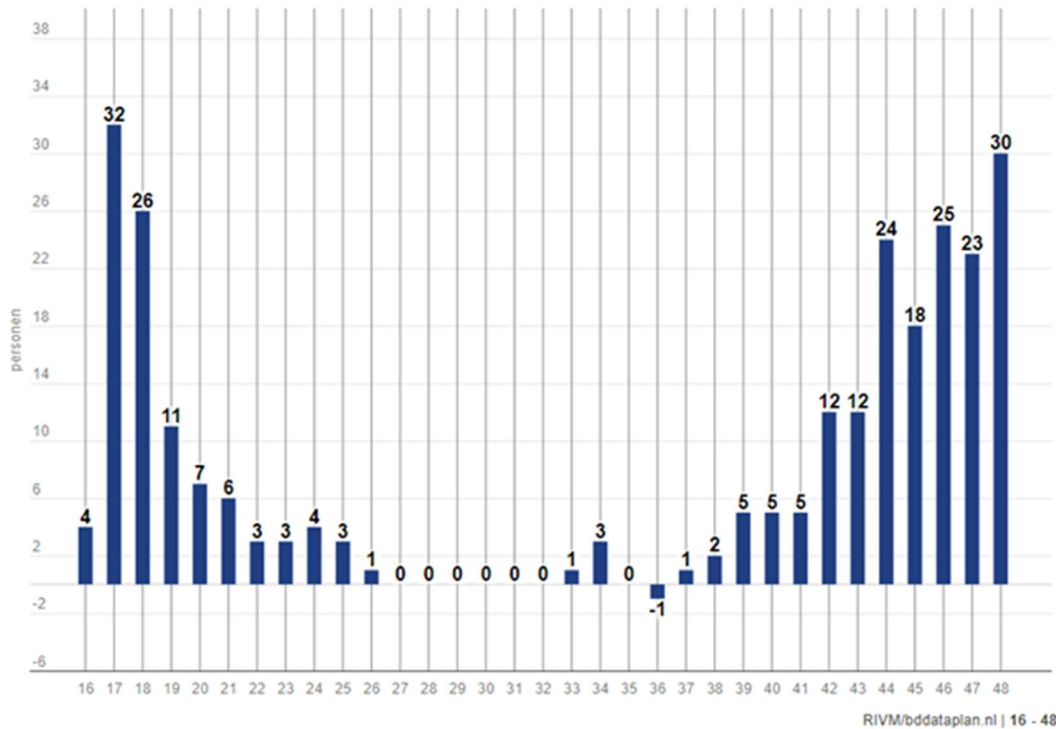

RIVM/bddatapl.nl | 10 - 48

AANTAL NIEUWE OPGENOMEN PATIËNTEN MET CORONA PER WEEK IN HOLLA...

AANTAL NIEUWE OVERLEDEN PATIËNTEN MET CORONA PER WEEK IN HOLLA...

Bijlage 2. Noodverordeningen en besluiten

Titel	Datum
Noodverordening Covid-19 VRHM	14 maart 2020
2 ^e Noodverordening Covid-19 VRHM	16 maart 2020
3 ^e Noodverordening Covid-19 VRHM	26 maart 2020
Noodverordening tot wijziging van de 3 ^e Noodverordening Covid-19 VRHM	1 april 2020
2 ^e Noodverordening tot wijziging van de 3 ^e Noodverordening Covid-19 VHRM	6 april 2020
4 ^e Noodverordening Covid-19 VRHM	30 april 2020
5 ^e Noodverordening Covid-19 VRHM	11 mei 2020
6 ^e Noodverordening Covid-19 VRHM	1 juni 2020
7 ^e Noodverordening Covid-19 VRHM	15 juni 2020
8 ^e Noodverordening Covid-19 VRHM	1 juli 2020
9 ^e Noodverordening Covid-19 VRHM	15 juli 2020
10 ^e Noodverordening Covid-19 VRHM	10 augustus 2020
11 ^e Noodverordening Covid-19 VRHM	21 augustus 2020
12 ^e Noodverordening Covid-19 VRHM	20 september 2020
13 ^e Noodverordening Covid-19 VRHM	27 september 2020
14 ^e Noodverordening Covid-19 VRHM	29 september 2020
15 ^e Noodverordening Covid-19 VRHM	14 oktober 2020
16 ^e Noodverordening Covid-19 VRHM	4 november 2020
17 ^e Noodverordening Covid-19 VRHM	6 november 2020
18 ^e Noodverordening Covid-19 VRHM	18 november 2020
Intrekking 18 ^e Noodverordening Covid-19 VRHM	1 december 2020
Aanwijzingsbesluit toezichthouders	14 maart 2020
Ontheffing begrafenis Leiden	15 maart 2020
Aanwijzingsbesluit toezichthouders	16 maart 2020
Ontheffing Weekmarkten	20 maart 2020
Ontheffing Weekmarkten	29 maart 2020
Ontheffing Biotech Traning Facility Leiden	30 maart 2020
Mandaatbesluit handhaving burgemeesters (LOD)	30 april 2020
Aanwijzingsbesluit verboden gebied parkeerterreinen	9 april 2020
Aanwijzingsbesluit verboden gebied bollenvelden	12 april 2020
Tweede aanwijzingsbesluit verboden gebied parkeerterreinen	17 april 2020
Tweede Aanwijzingsbesluit verboden gebied bollenvelden	17 april 2020
Aanwijzingsbesluit verboden gebied parkeerterrein De Zanderij in Hillegom	24 april 2020
Derde Aanwijzingsbesluit verboden gebied parkeerterreinen, aanlegplaatsen en overige gebieden	24 april 2020
Derde Aanwijzingsbesluit verboden gebied bollenvelden	24 april 2020
Vrijstelling Erehaag bij Uitvaart	30 april 2020
Aanwijzingsbesluit toezichthouders Provincie Zuid-Holland en Zuid-Hollands Landschap	11 mei 2020
Vierde Aanwijzingsbesluit verboden gebied parkeerterreinen, aanlegplaatsen en overige gebieden	11 mei 2020

Vrijstelling externe binnen-accommodatie bewegingsonderwijs Basis Onderwijs en Speciaal Onderwijs	11 mei 2020
Opening museumpark Archeon in Alphen aan den Rijn	15 mei 2020
Opening vogelpark Avifauna in Alphen aan den Rijn,	15 mei 2020
Vrijstelling Bruiloft Leiden	26 mei 2020
Aanwijzingsbesluit verboden gebied Gouwebos in Waddinxveen	29 mei 2020
Wom demo Black Lives Matter Leiden	14 juni 2020
Vrijstelling georganiseerd vervoer beschermende woonvoorzieningen	15 juni 2020
Vrijstelling Make-A-Wish Alphen aan den Rijn	2 juli 2020
Wom samenkomst Offerfeestgebed Mimar Sinan Moskee Leiden	31 juli 2020
Wom samenkomst Offerfeestgebed Moskee Arrahman Boskoop	31 juli 2020
Wom samenkomst Offerfeestgebed M.I.C.V. Elfath Alphen aan den Rijn	31 juli 2020
Besluit sluiting Marrakech Lounge Leiden	12 augustus 2020
Ontheffing kennismakingstijd L.V.V.S. Augustinus Leiden	19 augustus 2020
Ontheffing kennismakingstijd studentenvereniging SSR Leiden	19 augustus 2020
Ontheffing Driestar Hogeschool Gouda	21 augustus 2020
Ontheffing introductie roeidagen Asopos de Vliet Leiderdorp	21 augustus 2020
Ontheffing introductie Solidamentum Gouda	21 augustus 2020
Ontheffing introductie zeildagen A.L.S.Z.V. De Blauwe Schuit Leiderdorp	21 augustus 2020
Ontheffing kennismakingstijd K.S.R.V. Njord Leiden	21 augustus 2020
Ontheffing kennismakingstijd studentenvereniging A.L.S.V. Quintus Leiden	21 augustus 2020
Ontheffing kennismakingstijd studentenvereniging Augustinus Leiden	21 augustus 2020
Ontheffing introductieactiviteiten mbo Rijnland	24 augustus 2020
Ontheffing kennismakingstijd studentenvereniging V.S.L. Catena Leiden	24 augustus 2020
Ontheffing Introductie D.S.W.Z. Broach Roelofarensveen/Braassemermeer	25 augustus 2020
Ontheffing introductie-activiteiten studentenvereniging, studentensportvereniging of studievereniging in de gemeente Leiden (op grond van deze algemene ontheffing zijn 93 ontheffingen verleend voor introductie-activiteiten in de gemeente Leiden in de periode tot 23 september 2020)	26 augustus 2020
Ontheffing kennismakingstijd studievereniging De Leidsche Flesch Leiden	26 augustus 2020
Ontheffing introductieactiviteiten Leidse instrumentmakers School (LiS)	27 augustus 2020
Ontheffing introductiedag Studentenvereniging Dinsdag Avond Club Leiden (DAC)	28 augustus 2020
Ontheffing introductiedag Navigators Studentenvereniging Leiden (NSL)	28 augustus 2020

Wom interkerkelijke openluchtdienst Hervormde gemeente Hazerswoude	30 augustus 2020
Ontheffing inauguratie Augustinus Leiden	4 september 2020
Ontheffing introductie activiteiten II Asopos de Vliet Leiderdorp	4 september 2020
Wom openluchtdienst Openluchtdienst "Volgelingen van Jezus" Boskoop	4 september 2020
Wom interkerkelijke openluchtdienst Katwijk	6 september 2020
Ontheffing introductie zieldagen II A.L.S.Z.V. De Blauwe Schuit Leiderdorp	10 september 2020
Ontheffing introductie activiteit Pieremafancyfair A.L.S.Z.V. Asopos de Vliet Leiderdorp 2020	11 september 2020
Wom interkerkelijke openluchtdienst Katwijk	13 september 2020
Wom samenkomst boerenactie Hoogmade	18 september 2020
Wom openluchtdienst Hervormde gemeente Hazerswoude	20 september 2020
Aanwijzingsbesluit verboden gebied Café 't Centrum van Melzen Leiden	22 september 2020
Intrekken ontheffing Augustinus Leiden d.d. 21 augustus 2020	23 september 2020
Aanwijzingsbesluit verboden gebied K.S.R.V. Njord Leiden	23 september 2020
Ontheffing Open Dag Leidse instrumentmakers School (LiS)	23 september 2020
Wom Openbare samenkomst Andreashof Katwijk	24 september 2020
Besluit aanwijzing extra toezichthouders	25 september 2020
Wom openluchtdienst Aarlanderveen	27 september 2020
Ontheffing 'gebouwen van groot belang voor de regio'	1 oktober 2020
Ontheffing 3 October Dankdienst Pieterskerk Leiden	1 oktober 2020
Ontheffing Minikoraal Leiden	1 oktober 2020
Aanwijzingsbesluit verboden gebied De Strengen in Warmond	1 oktober 2020
Aanwijzingsbesluit verboden gebied park De Bult in Leiden	1 oktober 2020
Wom openluchtdienst Volle Evangelie Gemeente De Ark Alphen aan den Rijn	4 oktober 2020
Aanwijzingsbesluit verboden gebieden nabij sportpark "Nieuw Zuid" en nabij sportpark "De Krom" te Katwijk	7 oktober 2020
Wom demo Hart Stadsboezem Gouda	12 oktober 2020
Wom demo Laat ons niet zakken Gouda	12 oktober 2020
6° Aanwijzingsbesluit verboden gebied parkeerterreinen, aanlegplaatsen en overige gebieden	16 oktober 2020
Ontheffing uitvaart Waddinxveen	13 november 2020
7° Aanwijzingsbesluit verboden gebied parkeerterreinen, aanlegplaatsen en overige gebieden	18 november 2020
Ontheffing uitvaart Leiden	18 november 2020
Wom demo Amnesty international Gouda	20 november 2020
Wom demo Besluit vrijheidstour Leiden	29 november 2020

Bijlage 3. Overzicht aantallen (officiële) waarschuwingen, boetes en Lasten onder dwangsom

Politie:

Aantal opgelegde boetes tot 1 december 2020: 758

Gemeenten:

Aantal afgegeven waarschuwingen tot 1 december 2020: 857

Aantal afgegeven officiële waarschuwingen (noteren naw-gegevens) tot 1 december 2020: 1.075

Aantal opgelegde boetes tot 1 december 2020: 793

Aantal besluiten Last onder dwangsom tot 1 december 2020: 51